

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 357/2022-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **Fruity Apple s. r. o.**, Abovská 39, Košice-Barca, IČO 44 049 846, zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária Hopferova s. r. o., Bajzova 2, Košice, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Martina Hopferová, proti postupu a uzneseniam Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k. 5 Er 259/2014-608 z 13. októbra 2021 a Krajského súdu v Košiciach č. k. 8 CoE 87/2021-702 z 8. februára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. mája 2022 domáha vyslovenia porušenia čl. 20, čl. 46 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uzneseniami Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) č. k. 5 Er 259/2014-608 z 13. októbra 2020 a Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 CoE 87/2021-702 z 8. februára 2022. Žiada ďalej, aby boli obe uznesenia zrušené. Napokon sa domáha náhrady trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených listinných dôkazov vyplýva nasledovný skutkový stav veci:

3. Na základe viacerých exekučných titulov, jedným z ktorých bol platobný rozkaz okresného súdu č. k. 11 Ro 244/2009-25 z 2. decembra 2009 v spojení s opravným uznesením č. k. 11 Ro 244/2009-27 z 3. februára 2010 na sumu 107 548,29 eur s prísl., došlo k podaniu návrhu na vykonanie exekúcie. Poverenie pre súdneho exekútora bolo vydané 23. mája 2014 na vymoženie viacerých súm vrátane uvedenej istiny s úrokom z omeškania vo výške 6 % ročne od 10. februára 2006 do zaplataenia a trov súdneho konania vo výške 6 452,50 eur.

4. Platobný rozkaz okresného súdu č. k. 11 Ro 244/2009-25 z 2. decembra 2009 na sumu 107 548,29 s prísl. bol vydaný na základe návrhu pôvodného žalobcu [REDAKOVANÉ] – pília SCHLOSSA (ďalej len „pôvodný žalobca“), právnym nástupcom ktorého je sťažovateľka ako žalobkyňa v konaní vo veci samej, resp. ako oprávnená v exekučnom konaní, a smeroval proti pôvodne žalovanej Správe obecných lesov Švedlár (ďalej len „pôvodná žalovaná“), ktorej právnym nástupcom je obec Švedlár ako žalovaná vo veci samej, resp. ako povinná v exekučnom konaní (ďalej len „povinná“).

5. Pôvodná žalovaná 28. júla 2016 požiadala o zrušenie platobného rozkazu, argumentujúc tým, že plná moc udelená osobe, ktorá platobný rozkaz prevzala v mene pôvodnej žalovanej, bola v čase jeho prevzatia neplatná. V dôsledku toho okresný súd 14. septembra 2016 pôvodnej žalovanej opätovne doručil rovnopis platobného rozkazu, na čo táto 23. septembra 2016 podala odpor.

6. Uznesením okresného súdu č. k. 10 Cb 129/2016-95 z 18. októbra 2016 bol odpor pôvodnej žalovanej odmietnutý ako oneskorene podaný s poučením, že odvolanie nie je prípustné. Pôvodná žalovaná odvolanie napriek tomu podala, argumentujúc nesprávnosťou poučenia, avšak uznesením krajského súdu č. k. 2 Cob 190/2016 z 27. decembra 2016 bolo jej odvolanie odmietnuté ako neprípustné.

7. Proti uzneseniu krajského súdu podala pôvodná žalovaná dovolanie, ktorému bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2 Obdo 34/2018 z 31. januára 2019 vyhovie s tým, že v skutočnosti odvolanie proti uzneseniu o odmietnutí odporu treba považovať za prípustné.

8. Keďže pôvodný žalobca 20. augusta 2017 zomrel, uznesením okresného súdu č. k. 10 Cb 129/2016-300 z 29. júla 2019 bolo rozhodnuté, že sa v konaní bude pokračovať s jeho dedičom [REDAKOVANÉ], pričom zároveň sa pripustilo, aby [REDAKOVANÉ] z konania vystúpil a na jeho miesto nastúpila ako žalobkyňa sťažovateľka.

9. Uznesením okresného súdu č. k. 10 Cb 129/2016-325 z 11. júna 2020 bol platobný rozkaz v spojení s opravným uznesením zrušený s tým, že v roku 2009 nedošlo k jeho doručeniu v súlade s platnou právnou úpravou, keďže bol prevzatý osobou nemajúcou oprávnenie prebrať zásielky, v dôsledku čoho odpor pôvodnej žalovanej bolo potrebné považovať za včas podaný.

10. Proti uzneseniu okresného súdu č. k. 10 Cb 129/2016-325 z 11. júna 2020 podala sťažovateľka (už v postavení žalobkyne) ústavnú sťažnosť, v ktorej v podstate trvala na argumentácii, podľa ktorej platobný rozkaz bol v roku 2009 riadne doručený, a preto nadobudol právoplatnosť.

11. Uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 429/2020-16 z 22. septembra 2020 bola ústavná sťažnosť podaná sťažovateľkou odmietnutá ako zjavne neopodstatnená, keďže podľa názoru ústavného súdu zrušenie platobného rozkazu neznamená pre ňu automaticky stratu sporu. Toto rozhodnutie totiž vyúsťuje do nariadenia pojednávania a riadneho prerokovania veci. Sťažovateľke sa teda súdna ochrana ako taká neodopiera a je jej zaručené právo na konečnú (definitívnu) ochranu poskytovanú súdom rozhodnutím vo veci samej.

12. Uznesením okresného súdu č. k. 5 Er 259/2014-608 z 13. októbra 2020 bola exekúcia vedená sťažovateľkou ako oprávnenou proti povinnej v časti istiny 107 548,29 eur s úrokom z omeškania vo výške 6 % ročne od 25. februára 2006 do zaplatenia a trov súdneho konania v sume 6 452,50 eur zastavená. Podľa názoru okresného súdu vzhľadom na zrušenie exekučného titulu (platobného

rozkazu okresného súdu č. k. 11 Ro 244/2009-25 z 2. decembra 2009 v spojení s opravným uznesením na sumu 107 548,29 eur s prísl.) s poukazom na ustanovenie § 57 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku, podľa ktorého súd exekúciu zastaví, ak rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo po začatí exekúcie zrušené alebo sa stalo neúčinným, bolo na mieste exekúciu čiastočne zastaviť.

13. Na základe odvolania sťažovateľky uznesením krajského súdu č. k. 8 CoE 87/2021-702 z 8. februára 2022 bolo uznesenie okresného súdu č. k. 5 Er 259/2014-608 z 13. októbra 2020 potvrdené. Podľa názoru krajského súdu treba uznesenie okresného súdu považovať za vecne správne z dôvodov tam uvedených. Dôvodom zastavenia exekúcie v zmysle § 57 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku je zánik exekučného titulu, ktorý väčšinou nastane zrušením rozhodnutia v rámci preskúmania v konaní o riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku. K zrušeniu exekučného titulu môže dôjsť len v právnom konaní, v ktorom bol vydaný, a iba podľa procesných noriem umožňujúcich takéto zrušenie. Z pripojeného spisu okresného súdu sp. zn. 10 Cb 129/2016 vyplýva, že platobný rozkaz okresného súdu č. k. 11 Ro 244/2009-25 z 2. decembra 2009 v spojení s opravným uznesením bol uznesením okresného súdu č. k. 10 Cb 129/2016-325 z 11. júna 2020 zrušený, pričom toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 24. júna 2020. Zo spisu je tiež zistiteľné, že vo veci prebieha konanie, pričom strany rokujú o mimosúdnom vyriešení sporu. Znamená to vo svojich dôsledkoch, že jedno z rozhodnutí tvoriacich podklad na vykonanie exekúcie bolo po začatí exekúcie zrušené, pričom krajský súd otázku existencie, resp. neexistencie exekučného titulu v tejto časti v danom štádiu konania nemôže vyhodnotiť odlišne.

14. Podľa doložky právoplatnosti zo 16. marca 2022 uznesenie krajského súdu č. k. 8 CoE 87/2021 z 8. februára 2022 nadobudlo právoplatnosť 16. marca 2022.

II.

Argumentácia sťažovateľky

15. Podľa názoru sťažovateľky rozhodnutie o čiastočnom zastavení exekúcie vychádza z nesprávneho posúdenia veci v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Cb 129/2016, v rámci ktorého došlo k zásadným procesným pochybeniam majúcim priamy vplyv na označené práva sťažovateľky podľa ústavy a dohovoru.

16. V uznesení najvyššieho súdu č. k. 2 Obdo 34/2018 z 31. januára 2019 je ako žalobca označený [REDAKOVANÉ], hoci o tom, že sa v konaní pokračuje s ním ako právnym nástupcom pôvodného žalobcu, rozhodlo až uznesením okresného súdu z 29. júla 2019. Najvyšší súd teda konal so subjektom, ktorý v tom čase ešte nebol procesne stranou sporu a ani ňou vôbec nemal byť (mala to byť a bola to totiž sťažovateľka).

17. Predmetné konanie sa považovalo za právoplatne skončené od roku 2009 a z tohto dôvodu bolo absolútne zbytočné oznamovať zmenu strán konania súdu.

18. Okresný súd 29. marca 2019 vyzval [REDAKOVANÉ] vyjadriť sa vo veci s poukazom na závery najvyššieho súdu vyslovené v dovolacom konaní sp. zn. 2 Obdo 34/2018, a to napriek tomu, že v tomto čase nebolo o zmene subjektov konania rozhodnuté.

19. V súvislosti s uznesením okresného súdu č. k. 10 Cb 129/2016-325 z 11. júna 2020 o zrušení platobného rozkazu treba uviesť, že nemalo byť vôbec vydané z dôvodu pochybenia najvyššieho súdu, keďže tento konal so subjektom, ktorý nebol a nemohol byť stranou konania.

20. Mohlo by sa javiť, že uvedené skutočnosti nie sú dôvodom na podanie ústavnej sťažnosti proti uzneseniam okresného súdu a krajského súdu o čiastočnom zastavení exekúcie, avšak je potrebné uvedomiť si priamu súvislosť. Ak totiž nemohlo byť vydané uznesenie o zrušení platobného rozkazu ako exekučného titulu, potom v nadväznosti na toto uznesenie nemohlo dôjsť ani k čiastočnému zastaveniu exekúcie, keďže sa to priamo vylučuje.

21. Sťažovateľka sa chce vyjadriť aj k otázke doručovania platobného rozkazu, keďže ide o zásadnú otázku, od vyriešenia ktorej sa vlastne odvíja celý ďalší postup v konaní. Pôvodná žalovaná síce podala proti upovedomeniu súdneho exekútora o začatí exekúcie námietky, avšak netvrdila, že by platobný rozkaz č. k. 11 Ro 244/2009-25 z 2. decembra 2009 jej nebol riadne doručený, hoci medzitým uplynulo takmer päť rokov. Na webovej stránke povinnej je zverejnená správa z vládneho auditu, v ktorej je v rámci záväzkov povinnej zahrnutý aj uvedený platobný rozkaz. Ide pritom o stav k 31. decembru 2013.

22. Napokon sťažovateľka namieta prieťahy v exekučnom konaní vedenom od roku 2014. Pohľadávka vymožená nebola, práve naopak, došlo k čiastočnému zastaveniu exekúcie po šiestich rokoch. Došlo tým k porušeniu čl. 20 a čl. 48 ods. 2 ústavy.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu čl. 20, čl. 46 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru práv napadnutým uznesením okresného súdu:

23. Na prerokovanie tej časti ústavnej sťažnosti, ktorá pre namietané porušenie čl. 20, čl. 46 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru smeruje proti uzneseniu okresného súdu č. k. 5 Er 259/2014, nie je daná právomoc ústavného súdu.

24. Podľa § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

25. Podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, na prerokovanie ktorého nemá právomoc.

26. Z ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné sudy. Proti uzneseniu okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľky mal krajský súd v rámci odvolacieho konania. Tým je zároveň v tejto časti vylúčená

právomoc ústavného súdu. Treba tiež poznamenať, že sťažovateľka možnosť podania odvolania ako riadneho opravného prostriedku aj využila.

III.2. K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom okresného súdu a krajského súdu:

27. Odlišná je situácia vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na súdne konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 259/2014 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 CoE 87/2021. Tieto časti ústavnej sťažnosti treba považovať za zjavne neopodstatnené.

28. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

29. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

30. Porušenie základného práva na súdne konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy, a to tak postupom okresného súdu, ako aj postupom krajského súdu, namietala sťažovateľka s poukazom na tvrdenie, že pohľadávka v rámci exekučného konania nebola vymožená, ale práve naopak, po šiestich rokoch došlo k čiastočnému zastaveniu exekúcie (pozri bod 22).

31. Ústavný súd v tejto súvislosti poznamenáva, že exekučné konanie z povahy veci nikdy nezaručuje, že dôjde k vymoženiu exekvovanej pohľadávky. Nech by teda exekučné konanie bezvýsledne trvalo akokoľvek dlho, nemôže to samo osebe bez ďalšieho znamenať porušenie označených základných práv sťažovateľky. Odlišná by mohla byť situácia, keby sťažovateľka namietala konkrétne prieťahy pri postupoch okresného súdu a krajského súdu v rámci vedenia

exekučného konania, resp. odvolacieho konania, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy. Nijaké takéto tvrdenia však z podanej ústavnej sťažnosti, a to ani vo vzťahu k postupu okresného súdu, ale ani vo vzťahu k postupu krajského súdu nevyplývajú.

III.3. K namietanému porušeniu čl. 20, čl. 46 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu:

32. Ťažiskovou námietkou sťažovateľky vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 20, čl. 46 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 8 CoE 87/2021-702 z 8. februára 2022 je, že rozhodnutie o čiastočnom zastavení exekúcie vychádza z nesprávneho posúdenia veci v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Cb 129/2016, v rámci ktorého malo dôjsť k zásadným procesným pochybeniam majúcim priamy vplyv na označené práva sťažovateľky podľa čl. 46 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Tieto konkrétne pochybenia sťažovateľka aj jednotlivito rozvádza (pozri body 15 až 21).

33. Z pohľadu ústavného súdu sa javí ako rozhodujúca skutočnosť, že hoci uznesením okresného súdu č. k. 10 Cb 129/2016-95 z 18. októbra 2016 bol odpor pôvodnej žalovanej podaný proti platobnému rozkazu okresného súdu č. k. 11 Ro 244/2009-25 z 2. decembra 2009 odmietnutý ako oneskorene podaný s poučením o neprípustnosti odvolania (pozri bod 6), a hoci následným dovolacím uznesením najvyššieho súdu č. k. 2 Obdo 34/2018 z 31. januára 2019 bolo vyslovené, že odvolanie proti uzneseniu o odmietnutí odporu treba považovať za prípustné (pozri bod 7), čím sa „otvorili dvere“ pre skúmanie otázky včasnosti podania odporu (čo napokon viedlo k právoplatnému zrušeniu platobného rozkazu pre včasné podanie odporu proti nemu), [REDAKOVANÉ] ako dedič pôvodného žalobcu, ale ani sťažovateľka nevyužili možnosť podať proti dovolaciemu uzneseniu najvyššiemu súdu č. k. 2 Obdo 34/2018 z 31. januára 2019 ústavnú sťažnosť, ktorá by prípadne mohla nepriaznivé následky vysloveného právneho názoru najvyššieho súdu eliminovať.

34. Podľa § 228 ods. 1 Civilného sporového poriadku výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnymi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku, ak nie je ustanovené inak.

35. Uvedené pri nedostatku osobitnej úpravy otázky subjektívnej záväznosti sa vzťahuje aj na uznesenie. Znamená to, že pokiaľ uznesením okresného súdu č. k. 10 Cb 129/2016-325 z 11. júna 2020 bol platobný rozkaz v spojení s opravným uznesením zrušený v dôsledku včas podaného odporu, a to v konaní, ktorého stranou už ako žalobkyňa bola sťažovateľka, je nepochybné, že toto právoplatné uznesenie je pre ňu ako pre stranu konania záväzné. Zároveň je tým vylúčené, aby sa sťažovateľka v inom (exekučnom) konaní v postavení oprávnenej domáhala odlišného právneho posúdenia otázky včasnosti odporu podaného proti platobnému rozkazu ako exekučnému titulu, na základe ktorého pohľadávku exekučne vymáhala. Tým viac to platí vzhľadom na skutočnosť, že uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 429/2020-16 z 22. septembra 2020 bola ústavná sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu č. k. 10 Cb 129/2016-325 z 11. júna 2020 odmietnutá ako zjavne neopodstatnená. Ako to už bolo uvedené, [REDAKOVANÉ], resp. sťažovateľka nevyužili možnosť podať ústavnú sťažnosť proti (z ich pohľadu) nepriaznivému dovolaciemu uzneseniu najvyššieho súdu č. k. 2 Obdo 34/2018 z 31. januára 2019 (pozri bod 33).

36. Pokiaľ teda krajský súd sa stotožnil s právnym názorom okresného súdu, že sú splnené dôvody pre zastavenie exekúcie v zmysle § 57 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku, keďže jedno z rozhodnutí, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo po začatí exekúcie zrušené, rozhodol vecne správne potvrdením napadnutého uznesenia okresného súdu.

37. Napadnuté uznesenie krajský súd dostatočne a zrozumiteľne, ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil, preto ústavnú sťažnosť v tejto časti je potrebné odmietnuť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. júla 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu